

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 HIL.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
MEGEDUS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 48. szám.

A hajdumegyei függetlenségi párt a nemzeti bank mellett.

Országos gyűlés Debreczenben.

Hajdúvármegye függetlenségi és 48-as pártjának nagyválasztmánya vasárnap délelőtt Debreczenben nagygyűlést tartott, melyen hatalmasan demonstrált az önálló bank mellett, egyszersmind pedig tüntetően kifejezésre juttatta, hogy a hajdumegyei függetlenségi párt szilárdan áll a banksoport háta mögött s az országos függetlenségi és 48-as pártot csak addig támogatja, amíg az a nemzeti bank felállítására irányuló harcot fel nem adja. A nagygyűlés elhatározta azt is, hogy északkeleti Magyarország függetlenségi pártjainak bevonásával október 20-án országos tüntető gyűlést rendez Debreczenben az önálló bank mellett a debreczeni függetlenségi és 48-as párt bevonásával.

A nagyválasztmány számítva arra az eshetőségre is, hogy Magyarországnak újból fel kell vennie a harcot Ausztria alkotmánytipró kísérletei ellen, egy vész-bizottságot létesített, hogy az a vármegye alkotmányvédő küzdelmének szervezésére készen álljon. Rákosi Viktor, a hajdunánási kerület országgyűlési képviselője e küzdelem egyik irányát, általános helyeslés közben meg is jelölte, kijelentvén, hogy ha új nemzeti küzdelemre kerül a sor, ő a törökországi bojkott-mozgalom mintájára, kerületében megindítja a bojkottot az osztrák árúk ellen.

A nagyválasztmány végül egy határozati javaslatot fogadott el, amelyet az országos függetlenségi párt elnökének, Kossuth Ferencnek és a párt vezérének, Justh Gyula képviselőházi elnöknek küldenek meg.

A nagyválasztmány gyűléséről az alábbi részletes tudósítás ad számot:

Országos nagygyűlést!

Délelőtt 9 órakor nyitotta meg a gyűlést Veszprémy István, a hajdumegyei függetlenségi és 48-as párt elnöke. A gyűlésen jelen voltak Rákosi Viktor és Papp Elek országgyűlési képviselők, Kovács Gyula alispán és a nagyválasztmány tagjai kevés kivétellel teljes számban.

Elsőben Papp Elek emelkedett szólásra. Ismertette a válságos politikai helyzetet, az önálló bankért folytatott küzdelem óriási akadályait, melyeket nemcsak az osztrák körök, — de sajnos — magyar politikuskok is górdítottak a nemzeti bank megvalósítása elé. Az ország függetlenségi polgársága nem nézi tétlenül ezt a harcot és egymásután demonstrál a nemzeti bank mellett.

Meg kell mozdulni a legmagyarabb vidéknek is. Nem lehet, hogy ez a vidék tét-

lenül nézze a küzdelmet. Nekünk — ugymond — a szavunkat hallatni kell. Javaslatot tesz, hogy a párt Debreczenben nagygyűlést tartson, amelyre hívja meg Debreczen város és a szomszédos vármegyék Szatmár, Szabolcs, Heves, Ugocsa, Máramaros, Bihar stb.-ek függetlenségi pártjait s tartásuk meg Debreczenben az északkeleti Magyarország nagygyűlését. (Helyeslés).

Hajdumegye a banksoport mellett.

Weszprémy István: A nagyválasztmány Hajdúvármegye függetlenségi és 48-as pártját képviseli, tehát méltóan beszélhet az egész párt nevében. A mostani válság homlokterében álló bankügy érinti első sorban Magyarország természetes jogát. Mert amily joga van egy magán személynek arra, hogy a pénze fölött maga határozhasson, olyan joga van Magyarországnak is a nemzeti bank felállítására. Különben is egy törvényben biztosított jogunk érvényesítéséről van szó, éppen ezért a kérdés érinti alkotmányunkat, mert ha törvényben biztosított jogunkat nem érvényesíthetjük, az alkotmányunk csak papírosalkotmány. A válság megoldásánál nekünk is ki kell vennünk a részünket. Nehéz e válságot a nemzet javára megoldani, mert a magyar közvéleményt megosztatták. Azonkívül a magyar sajtó egy része ósárolja azon hazafiakat, akik a bankkérdésben kitartanak s azt hangoztatják, hogy a banksoportnak nincs az országban hiva. Ezt állításukat pedig erősítik az ország hangtalanságával. *Mi dokumentáljuk — ugymond — hogy háta mögött vagyunk a banksoportnak.* — A függetlenségi pártot még egységesnek tekintik s hiszi, hogy az megvalósítja az önálló bankot. Helyesli Papp Elek indítványát, hogy nagygyűlést tartsanak az önálló-bank mellett, egyszersmind határozati javaslatot terjeszt be, indítványozza, hogy azt Kossuth Ferencnek és Justh Gyulának küldjék el. (Eljenzés)

A határozati javaslat.

A határozati javaslat a következő:

Hajdúvármegye függetlenségi és 48-as pártja törhetetlenül egységesen és lelkesedéssel kitart a nemzeti önállóságért hiven, igazán és önzetlenül küzdő országgyűlési függetlenségi és 48-as párt mellett, hátamögött volt és marad a gazdasági önállóság egyik hatalmas sáncának bevételeért: a nemzeti bank felállításáért oly szívós eréllyel és nemes kitartással folytatott küzdelemben; nemcsak károsnak, de törvény- és alkotmányellenesnek tartja, e soha el nem alkudott, sőt a quóta emelésében már meg is fizetett nemzeti jog érvényesítésének elodázását, annál fogva ragaszkodik az önálló banknak 1911-ben, az önálló vámterületnek pedig 1917-ben leendő felállításához.

Kijelenti továbbá azt is, hogy alkotmányos kormányzásnak egyedül a parlamenti többség bizalmára épített kormányzást tekintik a függetlenségi

párt vezérférfiainak, az ország kormányzásában a kisebbségi pártok, vagy éppen párthoz nem tartozó politikus vezetése alá helyezését politikailag, erkölcsileg megengedhetetlennek tartja. És bár a zavartalan munkálkodás érdekében óhajtja a válság békés megoldását, a jogfeladás útjára nem megy és nem riad vissza még a nyomor és s envedéstől sem a haza jövője és a későbbi nemzedék boldogulása érdekében.

Háláját és hazafias köszönetét fejezi ki a párt nagynevű vezérének és vezető férfiainak, Kossuth Ferencnek és Justh Gyulának és Hajdúvármegye függetlenségi polgárságának üdvözlését tolmácsolja, küzdelmükhöz kitartást és sikert kíván.

Kelt Debreczenben, a hajdúvármegyei függetlenségi és 48-as párt nagyválasztmányának üléséből szeptember 19.

Veszprémy István Bor János
elnök. jegyző.

Az országos gyűlés előkészítése.

Kovács Gyula alispán szerint a nagygyűlést úgy kell előkészíteni, hogy fiaskót ne valljon. Amellett van, hogy a gyűlést a debreceni függetlenségi párttal együtt rendezzék és készítsék elő. Azonkívül vonják be az előkészületekbe a vármegyék országgyűlési képviselőit is.

Kálmán Lajos elfogadja a határozati javaslatot. Melegen pártolja a nagygyűlés eszméjét, amelyet lehetne második alföldi nagy-gyűlés néven összehívni. Minthogy pedig az előkészületek sok időt vesznek igénybe, indítványozza, hogy a nagygyűlést október 20-ra hívják össze.

Simon Károly szükségesnek tartja, hogy Hajdumegye minél előbb demonstráljon. Egy nagygyűlés előkészítése sok időt vesz igénybe, ezért felveti az eszmét, nem volna-e tanácsos, ha jövő vasárnap a debreceni függetlenségi párttal karöltve a vármegyei függetlenségi párt nagygyűlést tartana Debreczenben s ilyen gyűlések tartására felhívják a szomszédos vármegyék függetlenségi pártjait.

Rákosi Viktor: A politikai viszonyok annyira élükre vannak állítva, hogy holnap esetleg jöhet Lukács, vagy Kristóffy. Fontosnak tartja, hogy a határozatot minél szélesebb körben publikálják. Egy hét múlva már együtt lesz a képviselőház. Ki tudja, hogy akkor már milyen változások lesznek a politikában.

Csiha Elek: Nem volna e jó, ha mához egy hétre Debreczen és Hajdúvármegye függetlenségi pártjai népgyűlést tartanának Debreczenben. Akkor még az országgyűlés megnyitása előtt demonstrálnának a bank mellett.

Ezután a választmány kiküldött egy három tagú bizottságot, hogy lépjen érintkezésbe a debreceni függetlenségi párt ve-

Haas Fülöp és Fiai

Debreczen, Piacz-u. 59. — Gyár: Sopron, Ebergassing.

Szőnyegek. Függyönyök. Terítők. Butorszövetek. Haas félecsomózott szőnyegek modern és klasszikus stílusban. Közvetlen beszerzési forrás mindenféle v alódi keleti szőnyegek részére. Bel- és külföldi tapet ak nagyraktára.

zetőségével a nagygyűlés rendezésére vonatkozólag.

Vészbizottság és bojkott.

Papp Elek indítványozza, küldjenek ki egy állandó öt tagú bizottságot, hogy az készenlétben álljon.

Csiha Elek: *Egy vész-bizottságot!* Nem lehet tudni, nem kerül-e újabb nemzeti küzdelemre a sor.

Rákosi Viktor: Ha Ausztria újra az alkotmány ellen fog törni, tudni fogjuk, hogy mit csináljunk. *Érkezembe veszem a kerületem ellenállását. Mint nem régen Törökország, mi is megindítjuk a bojkottot az osztrák áruk ellen.* (Helyeslés.)

A választmány a vészbizottság tagjait megválasztotta Weszprémy Istvánt, mint elnököt, Baltazár Dezső dr., Simon Károly, Loógh Béla, Oláh Miklós, Berenczy János, Boldizsár Zsigmond, Bor János, Nagy Sándor dr., Kálmán Lajos, Hegedűs Károly és Kovács Márton dr. tagokat.

Ezzel a választmányi ülés véget ért.

Az aradi Kossuth-szobor.

Politika a leleplezési ünnepélyen.

Kossuth, Justh, Holló a helyzetről.

Impozáns ünnepségek keretében leleplezték le Aradon Kossuth Lajos szobrát vasárnap délelőtt. Az ünnepségen a kormányt Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter képviselte, a képviselőház pedig hatvan tagú küldöttséggel jelent meg Justh Gyula házelnök vezetésével. Azonkívül az ország távoli részeiből is számos egyesület, testület, pártkör küldötte el képviselőit és koszorúját. Debreczen városát Kovács József polgármester és Végh Gyula főkapitány képviselték, ott voltak továbbá Debreczenből Bakonyi Samu dr. és Csanak János országgyűlési képviselők is. A szobor-leleplezés alkalmával politikai nyilatkozatok nem hangzottak el, de az azt követő bankgyűlésen és a banket során fontos kijelentések történtek a napi politikáról s annak legaktuálisabb kérdéséről a bank-ügyről.

Kossuth a helyzetről.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter reggel 6 órakor érkezett Aradra és kilenc óráig maradt a pályaudvaron. Itt az aradmegyei függetlenségi párt nevében Lengyel Ferenc kisjenői plébános üdvözölte Kossuth Ferenc minisztert, aki a következő beszéddel válaszolt:

Tisztelt Uraim! Minden nemzet annyi joggal bír, amennyit ki tud küzdeni. A küzdelmet a körülményekhez kell alkalmazni s noha nemzeti jogokat feladni egyetlenegy nemzedéknek sem szabad, mégis azoknak érvényesítésére meg kell tudni választani az eszközt és az időt. Igaz, úgy van! (Élénk helyeslés!) Hazánk helyzetében minden nemzedéknek megvan a maga különös feladata; így megvan a milyénkének is, hogy megszerezze hazánk számára a közgazdasági önállóságot. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps.) Ha ebben célt érhetünk, a mai nemzedék bőven teljesítette a hazája iránt kötelességét, példát mutatva a jövő nemzedéknek. A nagy célért azonban a küzdelem

nehéz és ennek folyamán szem előtt kell tartanunk édes atyám azon intését, hogy a hazáért mindent kockáztathatunk, de magát a hazát ne kockáztassuk soha semmiért. (Lelkes éljenzés és taps.) Ezt teszem én, mint a függetlenségi párt választott vezére és ha eddig el tudtam érni azt az eredményt, hogy pártunk az országban nagy többséggé lett, ez főleg onnan ered, hogy a kellő időben a kellő mértéket alkalmazva, cselekedtem. (Igaz, úgy van! Felkiáltások: Isten soká éltesse!)

Önök itt újra szervezkednek, mert érzik, hogy talán már nemsokára jöhet az az idő, midőn a függetlenségi párt lesz ismét az az erős vár, amelyben a magyar jogvédelem visszavonul. Szervezkedésüknel ne felejtsek el, hogyha, a mit ne adjon az isten, ismét önvédelmi állásfoglalásra lenne a nemzetnek szüksége, ez az állásfoglalás csak akkor erős, ha a nemzeti jogokat védelmező pártok nem egymás ellen, hanem egymás mellett állanak őrt a nemzet jogai felett. (Igaz, úgy van! Hosszantartó élénk éljenzés és taps.)

A szobor leleplezése.

Kossuth Ferenc fél 10 órakor a városháza előtti tere hajtatott, ahol a szobor áll. Itt ekkor már huszezer főnyi közönség szorongott, amely viharzó, meg-megújuló éljenzéssel üdvözölte a vezért. Kossuth, aki aranyujtásos fekete díszmagyart viselt, a számára a szobor jobb oldalán fenntartott helyre ült. Mellette Justh Gyula, a képviselőház elnöke foglalt helyet, aki szintén fekete díszruhában jelent meg. Az országgyűlési képviselők mögöttük álltak.

Az ünnep ezer iskolásgyermek énekével kezdődött. Ezután Barabás Béla országgyűlési képviselő, a szoborbizottság elnöke mondott el nagyszabású, lelkes hevületű ünnepi beszédet. Szavaltatok, hazafias énekek előadása következett ezután, majd Margó Ede és Pongrácz Szigfrid, a szobor építői átadták a szobrot a városnak, melynek képviselőjében Varjassy Lajos polgármester vette azt át, beszéd kíséretében. A polgármester szavai után a megjelentek hosszú ideig éljenzve Kossuth Ferencet, arra kérték, hogy a szobornál mondjon néhány szót.

Kossuth Ferenc azzal kezdte, hogy midőn ebben a városban, a vértanúk városában ilyen közel áll azoknak a szobra, a kik megtanították a magyart, miképpen kell a hazáért meghalni, annak az emlékszobrához, aki arra tanította meg a nemzetet, miképpen kell a hazáért élni, akkor az a meggyőződés érlelődik meg benne, hogy a nemzeteknek azért, hogy üdvözülhessenek, a Golgothán keresztül vezet az útja.

— Ne várja tőlem senki — így folytatta — hogy a szobor lábánál a napi politikáról beszéljek. (Élénk helyeslés.) A napi politikának sokszor sárral vegyes hullámai ne érintsék azt az emléket, amely az egész nemzetnek dicsősége. (Igaz! Ugy van! Lelkes éljenzés és taps.) Ez az emlék változatlanul, érintetlenül kell, hogy éljen szívekben, mintha érebe lenne öntve és ezzel a változhatatlan emlékekkel ne helyezük szembe a szükségszerűleg változó politikai eseményeket és meggyőződéseket, mert a politikában csak akkor érhetünk célt, hogy ha küzdelmeinket és fegyvereinket a változó körülményekhez alkalmazzuk. (Hosszantartó élénk helyeslés és éljenzés.)

Most a koszorúkat tették le a szobor talpazatára.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter azonnal az ünnepség befejezése után kocsira ült és a pályaudvarra hajtatott, honnan Szegeden át Budapestre utazott.

Tüntetés az önálló bank mellett.

A képviselők a leleplezési ünnepélyről a városháza nagytermébe mentek, ahol déli 12 órakor kezdetét vette az alföldi függetlenségi párt nagygyűlése.

Holló Lajos elnök hosszabb beszédben ismertette a helyzetet, majd a következő szennzációs kijelentést tette:

A 67-esek most nagyban ujjongtak arra a hirre, hogy Kossuth feladta eddigi álláspontját. Ezzel szemben csakhamar kitűnt a tiszta igazság, amelyben senkisémet kételkedhetett, hogy Kossuth és a függetlenségi párt igenis ragaszkodik álláspontjához. — Más állandó megoldást, a mely az önálló bankot elejtené, nem támogathatnak. A 67-esek állandó megoldása azonban gazdasági lekööttséget akarja és ez a megoldás átka lenne a nemzetnek. (Élénk helyeslés.) Kossuth megmondotta neki (Hollónak) tegnap, hogy kész arra is, hogy egész pártjával ellenzékbe menjen. (Lelkes tapsvihar.) Üdvözli végül az aradmegyei függetlenségi párt szervező bizottságát, a mely lelkes munkájával előkészítette a párt ujjaluklását a megyében.

A gyűlés végül határozati javaslatot fogadott el, mely az önálló banknak 1911-re az önálló vámterületnek 1917-re leendő felállítását feltétlenül követeli. Üdvözli a függetlenségi és 48-as pártot és annak nagynevű vezérét, Kossuth Ferencet, a ki az ország gazdasági függetlenségéért most folyó harcot oly erélyes kézzel vezeti és bizik abban, hogy a párt, el nem csüggedve és meg nem hátrálva, az országnak ezt a két nagy jogát a kitűzött időben meg fogja valósítani.

Justh az önálló bankért.

A gyűlés után banket volt, amelyen Justh Gyula a képviselőház elnöke is felszólt. Ezeket mondta:

— Senki sem gondolt arra, hogy mi még a negyedik esztendő is így fogjuk együtt, mint koalíció tölteni; de nagyon természetes dolog, mikor bankkérdés szerepelt abban a paktumban, amely a koalíció és a korona között létrejött, mikor olyan kérdés lépett előtérbe, amely a függetlenségi pártnak kardinális programpontja, akkor ez a kérdés kezdett dominálni minden kérdés felett. A barátság a mi szövetséges társainkkal csak eddig tartott. Mert, amint ez a kérdés felmerült, attól kezdve a koalíció különböző pártjai között mondhatnám a gyűlölködés csaknem olyan mértékben ütött ki, mint amilyen mértékben tapasztaltam ugyanazt politikai pályámnak a kezdésén.

És most, mióta ez a bankküzdelem 8—9 hónapja folyik, hova jutottunk? Oda, hogy majdnem ott vagyunk már, ahol az én politikai pályám kezdetén voltunk, hogy t. i. az egész nagy aparátust látjuk felvonulni a függetlenségi párt törekvéseivel, a függetlenségi párt szervezkedésével szemben. (Ugy van!) Látjuk azt, hogy községről-községről igyekeznek lebeszélni a választó polgárokat arról, hogy részt vegyenek a függetlenségi párt szervezkedésében. (Ugy van!) Látjuk egyes vármegyék egész kerületein, ahol ma minden erővel csaknem olyan esz-közökkel küzdenek már a függetlenségi párt ellen, mint amilyenekkel küzdöttek ezelőtt évtizedekkel.

Nos tehát, ez mutatja azt a legerősebb mértékben, hogy a koalícióban többet nem maradhatunk. (Ugy van!) Hiába itt minden törekvés: a koalíció abban a percben, a mikor április 26-án a kormány beadta lemondását azon nézeteltérés folytán, amely a kabinet különböző tagjai között előállott, a bank és közgazdasági kérdésben abban a percben megszűnt, és a koalíció képtelen

Valódi angol és hazai gyártmányu

gyapjuszövet

különlegességek óriási választékban megörkeztek WEISZ ADOLF

posztó és gyapjuszövet kereskedésében, Debreczen, Kossuth u. 1. — Szigoru szabott árak.

lenne továbbra hatékonyan közreműködni a haza javára és boldogságára (Élénk helyeslés)

Mert, hogy lehet azt elképzelni, hogy egy olyan koalíció, amelyben a különböző pártok, a különböző vezérek homlokegyenest ellenkező nézetet vallók, nemcsak a bank- és közgazdasági kérdésben, de a választói reform kérdésében is együttesen továbbra is áldásdusan működhessek a haza javára? Ez teljes lehetetlenség elképzelni azt is, hogy egy olyan fuzió létesülhessen, amelyben a függetlenségi párt összes elveit sutba dobja és behódol a kisebbségnek. Ilyen körülmények közt nagyon természetes dolog, hogy mindannyiunkat őszinte örömmel tölti el az az országosan megindult nagy mozgalom, amely két irányban csucsosodik ki. Az egyik a függetlenségi párt újjászervezése, a másik pedig állást foglalni a nemzeti magyar banknak 1911. január elsejére való felállításáért érdekében. (Élénk helyeslés.) Őszinte öröm kell, hogy áthassa minden magyar embernek a szívét, mert hiszen a függetlenségi párt elveinek különösen az a része, amely a közgazdasági önállóság és függetlenség tekintetében domborodik ki, az annyira életkérdése ennek az országnak, hogyha ezt nem tudnók kivívni, akkor — merném mondani — képtelenek volnánk magunkat fenntartani. (Ugy van.) Es amikor látjuk, hogy az ország minden részében derék, odaadó harcosai akadnak a függetlenségi párt szervezésének, akkor teljes bizalommal várhatjuk, hogy a függetlenségi elvek diadalt arassanak.

A banketten még több felköszöntő hangzott el. Érdekes epizód volt, amikor Justh Gyula odament a román választókhoz, akik az ebédnél is nagyszámúban vettek részt, kezét fogott mindegyikükkel és Lázár Zoárd tolmácsolásával hosszasan elbeszélgetett velük. A románok lelkesen megéljenztek Justh Gyulát. A vendégek délután utaztak el Aradról.

Este a színházban diszlocadást rendeztek.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt, Debreczen és Hajdúvármegye teljes címtárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

SPORT.

— **Debreczeni atléták Aradon.** Szeptember 19-én rendezte az „Aradi Atlétikai Club” jubileári atlétikai viadalát. A verseny minden tekintetben sikerültnek mondható. A DT. színeit a versenyen Vadon dr. és Fülöp képviselték. Vadon dr. Magyar- és Csehország magasugró bajnoka 171 cm.-es ugrásával biztosan nyerte versenyét; képességeinek teljes kifejtésében nagyban akadályozta őt a sikos és teljesen felázott pálya. Vadon dr. remek kivitelű ezüst díszdíjat kapott tiszteletdíjjal. A másik kiküldött — Fülöp szintén derekasan megállotta a helyét. Az egy angol mérőföldes síkfutásban állott starthoz tizenötödével. Igaz, hogy csak a második helyet tudta biztosítani egylete színeinek, de szolgáljon neki mentésgül az, hogy csak egy éves sportmultra tekintet vissza s kit mint ilyet Lovass (MTK) tavalyi olimpiai kiküldött az egy angol mérőföldes síkfutásban csak az óriási végküzdelem 6 méterrel tudott megverni. Fülöp ideje 5. p. 56 mp. volt, a mi még rendes körülmények között is figyelemreméltó idő.

Hajdúvármegye közgyűlése.

Betöltésre váró állások.

Érdekes átiratok.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 27-én délelőtt 9 órakor közgyűlést tart, melynek tárgysorozatán sok érdekes tárgy szerepel. A közgyűlés tárgysorozatának fontosabb pontjai a következők:

Az elhalálozás folytán megüresedett árvaszéki ülnöki, a lemondás folytán üresedésbe jött III. aljegyzői és esetleg megüresedő állások betöltése.

Vármegye alispánja bemutatja a vármegyei székház építési ügyéből folyólag a telekkönyvi korlátozás törlése tárgyában Debreczen sz. kir. város által hozott határozatot.

Ugyanannak előterjesztése a gyámpénztár és az egyes alapok készpénz feleslegeinek gyümölcsözés végett leendő elhelyezése tárgyában.

Ugyanannak előterjesztése a Bódi Pál és társai által panaszolt vízlevezetési ügyben.

Ugyanannak jelentése a Fehérvári László és társai hajdudorogi lakosoknak furrott kút létesítése iránti kérelme tárgyában megtartott helyszíni vizsgálatról.

Ugyanannak előterjesztése a tiszai hajózás ügyében.

Alispán bejelenti a hajdunánási alváltató kerületekben folyó évi június hó 13-án megejtett megyebizottsági tagválasztások eredményét.

Alispán előterjesztése az üresedésben levő választott megyebizottsági tagsági helyekre a választások elrendelése tárgyában.

Alispán legtöbb adót fizető megyebizottsági póttag behívásáról jelent.

A vármegye közigazgatási bizottságának átirata: Balmazújváros község tűztávlaton belüli építkezése ügyében.

Győr vármegye közönségének az utolsó nemesi fölkelés történetének megírása és a győri csata emlékének megünneplése tárgyában hozott határozata.

Arva vármegye közönségének a készpénzfizetések felvétele iránt pénzügyminiszter urhoz intézett felirata.

Trencsén vármegye közönségének a vármegye és törvényhatósági tisztviselők fizetésrendezése iránt a képviselőházhoz és a m. kir. kormányhoz intézett felirata.

Jásznagykun-Szolnok vármegye közönségének 12,634. kg. sz. határozata, tanácskozási ügyrendjének — rendkívül közgyűlések összehívása tárgyában tett módosítása és pótlása iránt kapcsolatosan hason pótszabályrendelet tervezet mutattatik be.

Háromszék vármegye közönségének a képviselőválasztói jog tárgyában alkotandó törvénybe a „régii jogosultság”-on alapuló jog fenntartása iránt a képviselőházhoz intézett felirata.

A kolozsvári Rákóczi-emlékmű nagybizottságának megkeresése, az emlékműre adomány nyújtás iránt.

A debreczen—füzesabonyi h. é. vasút részvénytársaság megkeresése a személyforgalomnak a teherforgalomtól szétválasztása érdekében illetékes helyen leendő közbenjárás iránt.

Esztergom vármegye közönségének a boritaladó leszállítása és a csingér boritaladó teljes eltörlése tárgyában kelt felirata.

Arva vármegye közönsége a törvényesen bevett vallásfelekezetek lelkészeinek illetménykiegészítése és korpótlékban való

részesítése tárgyában hozott határozatát pártolás végett megküldi.

Brassó vármegye közönsége a vármegyei póttadók kivetésének és kezelésének egyszerűsítése tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratot pártolás végett megküldi.

A Magyar Földrajzi Társaság Tudományos Bizottságának állandó segély megadása iránti kérvénye.

A Hajdúböszörmény városi takarékpénztárnak különböző időkben tartott közgyűléseiről felvett jegyzőkönyvek.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknél ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Wekerle bécsi útja.

Wekerle és Kossuth tanácskozása.

A banksoport Justh Gyulánál.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel a nyolc órai gyorsvonattal ismét Bécsbe utazott, ahová csak délután egy óra tájban érkezik meg s így az a nagyjelentőségű királyi audiencia, amelyről a válság további menetének irányítását várja az egész politikai világ, csak a délutáni órákban fog megtörténni.

A miniszterelnök utazásának elhalasztása — az eredeti terv szerint már tegnap este kellett volna utaznia — az aradi eseményekkel van összefüggésben.

Wekerle Sándor miniszterelnök ugyanis már kora délután jelentést kapott az Aradon lefolyt bankgyűlésről, amelyen Holló Lajos elnöki megnyitójában elmondta Kossuth Ferencnek azt az előtte tett nyilatkozatát, hogy kész a párttal ellenzékbe menni. Ezért, valamint Justh Gyulának hatalmas állásfoglalása és a banksoportnak imponáns tömörülése miatt Wekerle megvárta Kossuth Ferencet, aki este fél 7 órakor érkezett Budapestre és közvetlenül hazaérkezése után meglátogatta őt. A két államférfinak tanácskozása késő estig tartott.

A miniszterelnök ezután utazott csak Bécsbe, ahol részt vesz a német kancellár tiszteletére rendezendő ünnepeken is. Wekerle Sándor szerdán tér vissza Budapestre.

Negyvenegy képviselő Tornyan.

Tornyáról táviratozzák: A miniszterelnök mai audienciájával egy időben Tornyan, Justh Gyula kastélyában szintén igen fontos politikai esemény játszódott le. Az aradi ünnepek után, ma reggel negyvenegy képviselő, Holló Lajos vezetésével Justh Gyula látogatására Tornyára utazott. Dél-előtt fél tíz órakor érkeztek a képviselők Battonyára, amely alkalommal a község lobogódíszit öltött. Battonyáról harminc magánfogaton Justh tornyai kastélyába hajtottak a képviselők. A kastély előtti ünnepi köntösben fogadta a képviselőket Tornya polgársága, akikhez Holló Lajos beszédet intézett. Összetartásra és a függetlenségi

Tisztelettel értesitem az előkelő hölgyközönséget, hogy a párisi elsőrangú céégektől beszerzett őszi és téli modellek, melyek szalonomban rendelkezésére állnak megérkeztek. Batthyányi-utca 1.

Vanger Sándor
női divatszalon
Batthyányi-utca 1.

eszmékhez való törhetetlen ragaszkodásra buzdítván őket.

Egy óraker a tornyai Justh kastélyban nagy ebéd volt. A harmadik fogásnál Holló Lajos hatalmas beszédben üdvözölte Justh Gyulát, mint az önálló magyar bank nagy előharcosát.

Justh Gyula válaszában kijelentette, hogy mint képviselőházi elnök, népgyűlésen, értekezleteken nem igen emel szót. Most azonban, e bizalmas, baráti összejövetelen — úgy mond — igenis megragadja az alkalmat, hogy a politikával foglalkozzon.

Az én nemzetiségi politikámat, úgy mond, erősen félreértik azok, akik nincsenek tisztában azzal, hogy mi ez is az a nemzetiségi politika. En mindazoknak, akik az egységes magyar állam eszme ellen törnek, a legszigorubb megbüntetését kérném. A magyar parlamentben azonban eddig csak elhibázták a nemzetiségi politikát, Bánffy Dezső báró csupa fajmagyarokat akart nevelni a nemzetiségiékből, a másik pedig a lagymag, semmittevő politika volt. Mindkettő alapos kudarccal járt.

A nemzetiségiéket eddig, folytatta Justh, a 67-esek kortes eszközül használták föl. Nekünk az legyen a célunk, hogy a 48-as függetlenségi lobogó mellé s az önálló magyar bank eszméjéhez belevonjuk a nemzetiségiéket, akiknek végre tisztán kell látniok, hogy nem a gyűlölet, de a barátság vezet bennünket egymáshoz.

Ballagi Aladár Just Gyulánét köszöntötte fel, majd délután öt óraker a képviselők Battonnyára, innen pedig este Budapestre utaztak.

A tornyai titkos értekezlet.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Justh Gyula tornyai kastélyában adott ebéden s azon elhangzott beszédeken kívül, egy, eddig még titokban tartott titkos értekezlet is volt Tornyan. Ezen az értekezleten, amelyen az összes képviselők résztvettek, természetesen az önálló magyar bank mellett történtek igen nevezetes kijelentések. Ezen titkos értekezleten beszélt Justh Gyula, Holló Lajos, Visontai Soma, Éber Antal, Dobronláv Péter stb. Ennek a gyűlésnek eredményét Justh Gyula az alábbi politikai fontossággal bíró beszédben foglalta össze:

— Bizonyos, hogy mi már nem tágíthatunk. Nem engedünk sem a banknak 1911-re való felállításából s egyébből amit Kossuth Lajos programja követel. Nem engedhetjük kijátszani magunkat s ha új kormány jönne, amely nem hajlandó a nemzet jogos kívánságait kielégíteni, akkor ellenzékbe kell átmenni az egész függetlenségi pártnak.

De én és akik velem tartanak, feltétlenül ellenzékbe is megyünk még akkor is, ha körülöttünk gyáván meghunyászkodók vagy megalkuvók akadnak.

Irodalom.

Az Idő politikai és irodalmi ujság e heti száma feltűnést keltő, rendkívül érdekes tartalommal jelent meg. Főbb cikkei: A császár parancsol, Apponyi és az oláhok, Ki lesz Simkó utóda? Mi, boldog alatvalók, Lázadnak a tisztviselők, Városok rabszolgái, stb. stb. Az Idő politikai és irodalmi ujság

októbertől kezdve irodalmi melléklettel együtt 24 oldal terjedelemben jelenik meg. Az Idő félévre 6 koronáért rendelhető meg a kiadóhivatalban Budapest, VI., Bajnok-utca 28. szám.

A megszökött postatiszt öngyilkossága.

Aki látta Bagossy Ferencet.

A szajoli előjáróság jelentése.

Megemlékeztünk a napokban azokról a kalandos hírekről, amelyek Bagossy Ferenc volt debreceni postatiszt nevéhez fűződnek. Bagossy, mint említettük, mintegy fél évvel ezelőtt három váltót hamisított s azokat debreceni takarékpénztáraknál számította le. Csakhamar kiderült, hogy a váltón szereplő aláírások hamisak. Bagossy elfogták s a debreceni törvényszék néhány héttel ezelőtt hét hónapi fogházra ítélte a váltóhamisító postatisztet.

Bagossy vagy két héttel ezelőtt megszökött a fogházból s azóta semmi hír nem érkezett róla. Annál nagyobb szenzációt keltett a napokban az a hír, hogy Bagossy, az eltűnt postatisztet Szajol község környékén látták.

Pénteken történt aztán, hogy megjelent a debreceni kir. ügyészségen egy vasuti munkás, aki Bagossy Ferencnek szürke ruháját hozta vissza. A vasuti alkalmazott elmondta, hogy a Tisza partján találta a ruhákat s mellette egy levél hevert Bagossy Ferenc aláírásával. A levélben a sikkasztó postatiszt bucsut vett az élettől s arra kérte a levél megtalálóját, hogy juttassa el a ruhákat az ügyészségre. A ruhákat, mint megírtuk, Lifkai Péter szajoli vasuti munkás be is hozta Debreczenbe és átadta az ügyészségnek.

A szajoli előjáróság, a debreceni kir. ügyészség felhívása folytán, széleskörű vizsgálatot indított. Most érdekes adatokat derítették ki Bagossyról s erről ma a következőkben számoltak be az ügyészségnek.

Bagossy Ferenc, aki e hó 11-én szökött meg a debreceni kir. ügyészségi fogházból, négy napi kóborlás után e hó 11-én éjjel érkezett Szajolra.

A hajnali órákban — 4 óra lehetett — egy alak sietett Szolnok felől oldalról a Tiszai hidon keresztül. Ezt Hegedüs Bálint hidőr észrevette. A szajoli előjáróság kihallgatta Hegedüs Bálintot, aki azt vallotta, hogy tényleg látott Bagossyhoz hasonló kinézésű embert a hidra lépni. Éppen meg akarta szólítani, de abban a pillanatban ért a Tisza hidjához a Budapestről Debreczenbe haladó tehervonat s e körüli teendői elterelték figyelmét az illető alakról. A vonattal egyidejűleg siethetett át Bagossy a hidon, melyről a gyalog ösvényen eltűnt a folyó partján lévő sűrűbe. Még sokáig nézett utána, de azt nem látta, hogy esetleg a Tiszába ugrott volna az illető.

A szajoli előjáróság ezután kihallgatta azt a vasuti pályafőrt, aki a ruhát megtalálta. Ez a vasutas Litkay Péter, aki nem tud semmiről, mert a felesége találta meg a ruhát reggeli öt óraker. A rabot nem látta, a ruha a Szajol felőli részen volt a földre

téve, melyen egy kis papír volt elhelyezve.

A jelentésekből körülbelül az a tény állapítható meg, hogy Bagossy Ferenc tényleg öngyilkos lett és a Tiszába ugrott.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt, Debreczen és Hajdúvármegye teljes cím-tárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

Vasuti szerencsétlenség a fővárosban.

Személyvonatok összeütközése az Angyalföldön.

Öt sebesült.

Tegnap az esti órákban két személyvonat ütközött össze az Angyalföldön, a Rákosi állomás alatt és csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy az összeütközésnek csak két életveszélyes, egy súlyos és több könnyű sérültje van.

Hét óra 7 percker hagyta el Rákosi állomást az 505-ik számú Kolozsvár felől jövő személyvonat, a második vágányon. A vonatot Farkas Károly vonatvezető, Grandtner János mozdonyvezető és Mohácsi Ferenc fűtő kísérték.

Rákosi állomáson a vonatnak meg kellett állni, mert a feltételes megállón 80 utas kiszállt.

A megállást az állomásról szabályszerűen visszajelezték, mert Rutika felől a IX. vágányon a 305-ös személyvonat jött be, ez az állomáson alul a váltónál egy sínparon megy tovább az 505-ös után, miután azonban az 505. számú megáll, a 305-ösnek is meg kellett állni. A szemafort, jelzőlámpákat tehát tilosra állították.

A 305-ik számú személyvonat, amely vonatnak mozdonyán Tóth János mozdonyvezető és Musz Károly fűtő dolgoztak, a tilos jelzés dacára nem állt meg és az állomáson alul, a váltónál beleszaladt az 505-ös számú vonatba.

Az összeütközés igen heves volt, szerencsére az 505-ös póstkocsijának láncja elszakadt és a póstkocsi mögötti kocsik a lökés következtében tovább szaladtak, így az 505-ös számú nagyobb baj nem történt.

A két mozdony azonban erősen megrongálódott és éktelen, rémült kiáltozás, jajveszélés töltötte be a levegőt. Az állomásról azonnal segítség érkezett, az utasok kirohantak a kocsiból és a sebesültek után néztek.

Életveszélyes sérüléseket szenvedtek Takács István 28 éves vasuti munkás és Nádasdi József 35 éves kárpitós, mindkettő a fején sérült meg. Nádasdi agyrázkódást szenvedett és örülési tünetek mutatkoztak rajta. Mindkettőt a mentők a Rókus kórházba vitték.

Súlyosan megsérült Gombos Erzsébet 16 éves cselédeány.

Könnyebb sérüléseket szenvedtek: Kemény Manó 39 éves besztercebányai gyárigazgató, Grandtner János és Tóth János mozdonyvezetők, Mohácsi Ferenc és Musz Károly fűtők.

Az összeütközés helyén a rendőrség részéről megjelent dr. Csizsár rendőrfogal-

Uj! Uj! Uj! üveg és porcelán tüzlet nyílt Glück József cég alatt Debreczen, Piac-u 6 a nagytemplommal szemben. Szigoruan szabott árak

maszó, aki azonnal megállapította az összeütöközés okát.

Tóth János mozdonyvezető védelmére elmondja, hogy későn látta meg a nagy füst következtében a tilos jelzést, de mert az állomáson megállási parancsot nem kapott, tovább ment. Amikor meglátta a jelzést, azonnal fékezett, de a váltónál mégis neki ment az 505-ös vonatnak.

A mozdonyvezetőre nagyon terhelő a fűtőnek, Misz Károlyné vállomása, mert e szerint a tilos jelzés rendben és pontosan történt és azt a mozdonyvezetőnek észre kellett volna venni. Ugyanilyen értelemben vallott Esztergály Dezső állomási főnök.

Az 505. számú kolozsvári személyvonat tegnap este tíz óra huszonöt perckor indult el a debreczeni állomásról s azzal több debreczeni ember utazott. Az utasok egyike Vágy Béla, debreczeni kárpitós ma táviratozott debreczeni hozzátartozóinak, hogy a vasuti katasztrófa alkalmával debreczeni utasokat baleset nem érte.

Színház.

— **A színházi bérletek.** A jövő színházi szezonra ma a következők váltották bérlét: Gróf Degenfeld József, Gvarmathy István, Kövy Jánosné, Áron Jenő, Reichmann Armin, Bárány Mór, dr. Weisz József, dr. Dóczy Emil, özv. Acs Nagy Ferencné, Tornay István Vajday Samu, Fodor Józsefné, Stern Józsefné, Erber Ernő, Fleischmann Mór, Richl Géza, Groszmann Ignátz, Jablonczay Kálmán, báró Jozsintzy Miklósné, Csanak József, Hollender József, Fleischmann Sándor, Domahidy Elemér, Debreczeni Jenő, Hegedűs Sándor, Antalffy József, Fischbein Ignác, Szikszay Gyula, Falk Lajos, Pálffy Gábor, Hajnal Samu, Bátor Józsefné, Gochvandter Ferencné, özv. Tóth Ferencné, Szabó Lajos, Kondor Zsigmond, Eckstein Márk, Vecsey Zoltán, Molnár Ferenc.

HIREK

— **A király Budapesten.** Bécsből táviratozzák: Politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a király, ha a politikai helyzet tisztázza lesz, október harmadikán Budapestre érkezik.

— **A német kancellár a királynál.** Bécsből táviratozzák: Bethmann-Hollweg német birodalmi kancellárt ma délelőtti külön kihallgatáson fogadta a király.

— **Wekerle bécsi kihallgatása.** Bécsből táviratozzák: Wekerle Sándor miniszter elnök ma egész nap a közös miniszterekkel tárgyalt. Este hat órakor részt vett a Bécsben tartózkodó német birodalmi kancellár tiszteletére adott ebéden. A miniszterelnök, egy újabb rendelkezés szerint, holnap fog kihallgatásra jelentkezni a királynál.

— **Kossuth Lajos Tódor Budapesten.** Budapestről táviratozzák: Kossuth Lajos Tódor ma délelőtti, bátyjának látogatására Budapestre érkezett. A pályaudvaron Kossuth Ferenc és Vallay titkár fogadta Kossuth Lajos Tódort, aki több napig fog a fővárosban tartózkodni.

— **A debreceni függetlenségi párt Kossuth-lakomája.** A debreceni függetlenségi és 48-as párt vasárnap este tartotta meg a minden évben szokásos Kossuth-lakomáját. A lakomán a párttagok meglehetősen csekély számban vettek részt. Az ünnepi

beszédet Király Péter dr. mondta. Beszédet tartottak még Kőrösi Kálmán dr., Hercegh János stb.-ek. Távirati üdvözlöt küldtek Bakonyi Samu dr. és Csanak János országgyűlési képviselők. A lakomáról távirati üdvözlöt küldtek Kossuth Ferenc pártelnöknek.

— **Rákosi Viktor Nánáson.** Nánási tudósítónk telefonálja: A hajdunánási kerület kiváló s népszerű képviselője, Rákosi Viktor, nejével együtt tegnap délután érkezett meg Nánásra, hogy résztvegyen az ottani iparos kör 25-ik évfordulója alkalmával rendezett ünnepségeken. A népszerű nánási követ csütörtökig marad kerületében. Beszámolót Dorogon fog tartani szerdán. Rákosi Viktort választói meleg szeretettel ünneplik.

— **György szorb herceg nyilatkozata.** Zágrábból táviratozzák: Az „Obzorban György hercegnek a következő nyilatkozata jelent meg:

— Az a hír, mintha a trónörökösödésről való lemondásom óta bármikor arra gondoltam volna, hogy régi jogaimat valamelyes módon visszaszerezsem, teljesen valótlan. Különböző okokból eddig lehetetlen volt külföldre utaznom; mihielyt azonban ezek az akadályok elhárítottak, több évre távozom hazámból, de nem azért, hogy Oroszországba, vagy Nyugateurópába menjek, hanem igen valószínűn előbb Afrikába és onnan Ázsián át Amerikába megyek. Mindazok a legutóbb szárnyra kelt híresztelések, amelyek a királylyal, a trónörökösessel, Pasics és Prolics miniszterekkel, valamint más személyekkel való összetűzésemről keringenek, pusztán kóhalmányok, a melyeket foglalkozás nélküli egyének bocsátottak világgá, akiknek személyes érdekeit nagyban előmozdítaná, ha Szerbiában újból felidézhetné a dinasztia-kérdést.

— **Szökés a szegényházból.** A debreceni szegényháznak most érdekes szenzációja van. Halmi Gyula, egy elzülött, részegeskedő asztalos, aki mintegy három héttel ezelőtt került a szegényháza, ma megszökött onnan Halminak, aki ötven éves korára a szegények menedekhelyére sehogysem tettett az olyan hely, ahol az ember kedvére még le sem ihatja magát. Ma aztán megragadta a kedvező alkalmat és megszökött a szegényházból. Az arany szabadságot azonban nem sokáig élvezhette, mert ma délután egy rendőr elfogta Halmi Gyulát és bekísérte a Szent-Anna-utcai bűnügyi osztályra. Ott aztán éktelen lármát csapott a megszökött asztalos. Követelte, hogy adják vissza szabadságát s kijelentette, hogy ő semmiképp nem megy vissza a szegényháza. A rendőrök természetesen lefogták a dühöngőt, holnap vagy a kórházba, vagy vissza a szegényháza szállítják Halmi Gyulát.

— **A sestakerti szűret.** A sestakerti szőlőbirtokosok ma gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a hivatalos szűretet október hó 7--8-án tartják meg.

— **A szentgyörgyi baleset.** Megirtuk, hogy a napokban a Böszörményből Debreczenbe haladó személyvonat elgázolta Várdai István gazdálkodót. A vizsgálatot megindították. A helyszíni szemle megejtése miatt Kovács Péter vizsgálóbíró-helyettes ma Szentgyörgyre utazott s jegyzőkönyvet vett fel az esetről.

— **A méhész-egylet diszközgyűlése.** A Hajdumegyei Méhészegylet Debreczenben az egyleti helyiségben szeptember hó 26-án délután 4 órakor az egyleti méhes felavatá-

— **Pályázatok városi állásokra.** Debreczen városánál megüresedett rendőrfogalmazói és adóketetói állásra ma délután 5 órakor jártak le a pályázatok. Ez ideig a következő pályázatok érkeztek be a polgármesteri hivatalhoz: *Rendőrfogalmazói állásra pályáztak:* Dr. Vásáry István, Budaházi Janó, Takó Ferenc, dr. Harsányi Miklós, H. Kiss József, dr. Harsányi Imre, Zöld József, dr. Balczér Jenő. *Adóketetói állásra pályáztak:* Iklódy János, Nagy Gyula, Király Ferenc, Szappanos Alajos irnokok, Kovács Gábor, Oláh Gyula, Minóry Géza, Kovács László, Ujvári Lajos, Kókert Gusztáv, Papp István, Szerető István, Kiss Kálmán, Pál Péter, Szűcs Ferenc, Boross Ferenc, Németh István, ifj. Széll István napidíjas irnokok, kik az esetleg üresedésbe jövő irnoki állásra is pályáztak. Rácz József pénztárnok adóketetói állásra.

sával egybekötött diszközgyűlést tart. Az ünnepély sorrendje: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az egyleti méhes története. 3. Ünnepi beszéd s Maurer Emil, az egyesület néhai elnöke és nemes adakozója aroképének leleplezése. 4. A diszközgyűlés berekesztése. Este 8 órakor társasvacsora a Bika-szálloda éttermében. A meghívottak mindvégig az egylet szívesen látott vendégei. A vidékről érkező vendégeket kéri az elnökség, hogy érkezésük idejét fogadásuk és elszállásolásuk végett ifj. Weichinger Károly elnökkel előzetesen tudatni sziveskedjenek.

— **Hirdetmény.** 3420/1909. eln. Debreczen sz. kir. város igazoló választmánya által városunk legtöbb adót fizető tagjainak 1910. évre szóló névjegyzéke egybeállítván, ezen névjegyzéket az 1886. évi XXI. toz. 28. §-ának rendelkezéséhez képest alólított naptól kezdődőleg 15. napi közszemlére kitetttem. Úrról az érdekelteket annak megemlékezésével értesítem, hogy a névjegyzék a városi Főjegyző hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt (délelőtt 8—1. óráig) megtekinthető s az az ellen irányuló észrevételek vagy írásbeli felebbeszedések a közszemlére kitétel ideje alatt ugyanott beadhatók. Debreczen, 1909. Szeptember 18. polgármester távollétében és megbízásából: Körner Adolf s. k. tanácsnok.

— **Összeesett az utcán.** Oláh Mihályné 76 éves öreg asszony a vasuti feljáró-hidnál összeesett. A fejét úgy vágta a vaskorláthoz, hogy beszakadt. A kórházban ápolják.

— **Lelekeszképesítő vizsgák.** Vasárnap délelőtt végezték a múlt kedden megkezdett vizsgák. A főiskola disztermében Erőss Lajos dr. püspök vizsgáló bizottsági elnök, hat esperes és hat főiskolai tanárból álló bizottság előtt 84 második vizsgázó és 46 első vizsgázó jelentkezett, akik közül 4 visszalépett még a vizsgák előtt, 1 pedig a vizsgák alatt. A vizsgák eredménye a következő: A másodszori vizsgázók közül 5 teljesen képesített, 4 jól, 16 elégségesen, 9 jelentkező pedig visszautasított. Az elsőszor vizsgálók közül 4 vizsgázott teljesen, 14 jól, 12 elégségesen és 10 részben decemberig egy évre visszautasított. Az eredmény ki-hirdetése után Erőss Lajos dr. püspök szép szavakkal bucsuzott el a képesített lelekeszektől és az elsőszor vizsgázott jelöltektől, buzdítván őket kitartásra a szép, nemes hitvatást teljesítő pályán, még egyszer szívókebe vésvén az ember és hazaszeretet magasztos eszméit. A vizsgálatok befejezése után a képesített lelekeszek az együtt töltött idők emlékére lefényképeztették magukat Letzter József jó hírű fényképész műtermében egy nagy csoportképben.

— **Hjúsági választások.** A debreceni róm. katolikus főgimnázium „Révai” Onképzőkörre szeptember 19-én tartotta alakuló gyűlését Főtisztelendő Szűts István dr. vezető tanár vezetése alatt, melyen a kör a tisztviselőit választotta meg. Elnök lett Maró Lajos VIII. o. t.; főjegyző Sinka Gyula VIII o. t., aljegyző Pleska István VII. o. t., elnök Fischer Dezső VII. o. t.

A legkitünőbb Portland és Roman cement kartelen kívüli Mész, Kőszén és Kovács-szén, mindenféle száraz Tüzifa kizárólag nagyban legolesőbbban beszerezhető

Pollák Zsigmond
— kereskedelmi ügynök által —
Piac-utca 79. — Telefon 441

— **Képkirakatok.** Letzter József fényképész Piac-utcai műtermének nagy kirakatai ujjiás alatt állanak, a közönség által oly szívesen felkeresett kiállítási helyet asztalos kalapács lárma és a mázólo festékjének terpentín szaga közepette öltöztetik új mezbe. A nyár folyamán Letzter József által készített érdekesebbnél-érdekesebb pillanatfelvételek iránt még ma is a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg a most hazatérő közönség körében és naponta számosan keresik fel a műtermet, hogy a képeiket láthassák. Ez indította Letzter Józsefet arra, hogy új kirakatainak elkészültéig a nyári pillanat fényképek csoportozatait más üzlethelyiségek kirakataiban állítsa ki közszemlére. A Tisza-Polgár és Tisza-Füreden készített honvédhuszársági nagy usztató gyakorlatok momentképei, amelyeken az itteni honvédhuszárezred tisztikara és legénysége szerepel, Fekete Jakab úri divat üzletének kirakataiban a kistemplom mellett naponként változó sorozatokban látható, Mária Terézia bajor trónörökösének és négy leányáról készült nem kevésbé érdekes képek, amelyek a fejedelmi vendégeket a hortobágyi kiráduulás momentumában ábrázolják Frank Testvárek úri divat üzletének kirakataiban Szent Anna és Piac-utca sarok szintén naponként változó sorozatokban láthatók. A fényképek számokkal vannak ellátva és a szám megjelölése mellett megrendelhetők a kiállított üzletekben.

— **Leesett a szekérről.** Súlyos szerencsétlenség érte tegnap a Tizenháromváros-utcán Vig Mihály fuvarost. Vig zsákokkal megrakott szekérével haladt az utcán. Egy zökkenés alkalmával leesett a szekérről, amely keresztül ment rajta. Vig súlyos sérüléseket szenvedett s be szállították a közkórházba.

— **Az ismeretlen lakásfosztogató.** Hajduszoboszlóról jelentik, hogy ott tegnap Löbovics Henrik odaváló bádigos lakását kifosztották ismeretlen tettesek. A szobában levő ékszereket, aranyórát, láncot, gyűrűt és más értékes holmit elloptak. A rendőrség nyomoz a tettesek után.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében** egy tanuló állás megüresedett, melyre felhívjuk a gondos szülők figyelmét. Jelentkezhetni a műteremben.

— **Liszt Nándor dr.** Hajdu vm. tb. főorvosa rendel lakásán (Verbőczy utca 4.) szerdán d. u. 2—5-ig és csütörtökön d. e. 9—11-ig.

— **Kalapok, férfi fehérneműek nyakendők Győri Testvéreknél Piac utca 30 szám.**

— **Kugler Gerbeaud cukorkák főraktára Kontsek Gézánál.**

— **Tisztelettel értesítem az érdeklődő hölgyközönséget,** hogy varró- és szabászati iskolámat október 1-én megnyitóm, hol tanítványaim az angol és francia varrás és szabásból szakszerű oktatást nyernek. Beiratásokat a mai naptól elfogadok. Tisztelettel Schwartz Netti, József királyi herceg-utca 8.

— **Családi dráma,** kinos házi jelenetek elejét veszi, ha lakásában a villamos csengő, villamos világítást Földvárival rendeztetni be Kossuth u. 1. Telefon 168.

— **Kalap ujdonságok 3 koronától** feljebb a Központi Czipő és Kalap áruházban Dréher mellett.

— **Férfi Box Czipők 9 koronáért** a Központi Czipő és Kalap áruházban Dréher mellett.

— **Férfi kalap stalfirozónét** azonnali belépésre keresek. Cim a kiadóban.

— **Pénzkölcsönöket!** házra, földre legolcsóbb kamattal mellett gyorsan folyósítat Rácz Béla bankképviselete. Debreczen, Csapó-utca 12.

— **Olcso husnak hig a leve,** mondja a magyar közmondás, lehet, hogy ez a mondás fennáll a husra, de nem a „Hunnia“

fényképészeti és festészeti műteremre Csapó-utca 1., Piac-utca sarok, hol olcsó fényképek és levelezőlapok készülnek, de ezek szépek és tartósak, mert jó anyagból, jó fényképész készíti őket.

Megbízható czimtár csak a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis ugy kaphatja meg, ha a lapot járátja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Törvénykezés.

— **Tárgyalások a debreceni törvényszéken.** A debreceni kir. törvényszéken szeptember hó 21-től e hó 27-ig az alább írt bűnügvek kerülnek tárgyalásra. Szeptember hó 22-én szerdán főtárgyalások ifj. Tar István ellen, erőszak büntette. Vajda András ellen, testisértésért. Szeptember 23-án csütörtökön Belinger Eszter ellen, lopásért, Kaprinyák József ellen verekedésért. Harangi Eszter ellen lopásért. Toronyi Gábor ellen lopásért. Szeptember 24-én pénteken Kecán János ellen lopásért, Szabó Gábor ellen testisértésért.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreceni bizományos távirati jelentés e Budapest, 1909. szept. 20.

H. atáridő erősen szilárdult tendenciát követ.		
1909. októberi buza	13.88	13.89
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	13.98	13.99
májusi roza	10.02	10.03
1909. októberi roza	9.70	9.71
1910. áprilisi roza	—	—
1909. októberi zab	7.84	7.85
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	—	—
1910. májusi tengeri	7.09	7.10
—	—	—
1909. szeptemberi tengeri	—	—
augusztusi tengeri	—	—

Két 600 quadratöles parcella

a tőczóskertben, közel a vargakerthez, a szoboszlai köves ország-
— utra néző frontál — **eladó!**
Quadratöle 3 korona 50 fillértől feljebb. Értekezhetni József kir. herceg-utca 12.

9032—1909. tkv. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. törvényszék mint tkvi bíróság közhírré teszi, hogy Kellner és Witt végrehajthatónak Visovszky János és neje végrehajthatást szenvedő elleni végrehajthatási ügyében a debreceni kir. törvényszék területén levő Debreczenben Homokkertben fekvő a debreczeni 6873. szíjtkvben A.†1 sor. 5581/b 1/5. b. hrszám a. felvett a végrehajthatást szenvedettek nevében álló szőlőre 1032 koronában az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1909. évi október hó 8-ik napjának délután 3 órakor** a kir. törvényszék arverési termében megtartandó nyilvános árverésen 598 koronán alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át, vagyis 206 korona 40 fillért készpénzben vagy óvadékos értekpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni

senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért összeg 20%-áig kifizésíteni, különben az ígérete figyelmen kívül marad és a tovább folytatandó árverésben részt nem vehet.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Debreczen, 1909. július hó 10-én.

Baróthy Béla, kir. tvszéki bíró.

Ha férfi vagy

vég

férfi ruhát

GERŐ-nél

Piacz-utca 41. sz.

Az őszi idényre

megérkeztek a legújabb

angolszövet

ujdonságok,
a melyet
legolcsóbb árban

és legelegánsabban készít
Moskovits József

férfi szabó, Piacz-utca 46.

NAGY LAJOS

Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából
Csapó-u. 13.

Kik akarnak
szép nagy ud-
varu házat ju-
tányos árárt
venni?

Gazdálkodók!

A Vigkedvő
Mihály-utca 17
számu ház
eladó!

Van rajta egy rendbeli két szobás és egy rendbeli egy szobás lakás, mel-
lékhelyiségekkel, két nagy sötét pincze,
három istálló, góré, sertésól stb.

Iskola hegedük
vonóval 4 frt.-tól kezdve kaphatók
Schmidt S.
hangszer raktárában
Piacz-utca 73.

Villamosvilágítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását. évi jövedelmében tartását úgy helyben, mint vidéken a legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközökkel.

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Csillárok, izzólámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

ISKOLAS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott árakon beszerezhetők.

Kész fehérneműk, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők, Paplanok, matrácok, ágylepedő, flaneltakaró.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyapjú Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.

Alapított 1842-ik évben.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden a szakba végo legkomplikáltabb munkát úgy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakemberrel — több évi tapasztalat mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalata

Debreczen, Nagytrafik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, izzólámpák, csillárok, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölcson izzólámpák havi 3 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

NAGY LAJOS

Hirdetési Nagyvállalatának Irodájából
Csapó-u. 13.

Családi körülmények miatt jutányos árért meg lehet kapni a Honvéd-utca 13. számú két utcára nyíló szép kis házat!

Van rajta két rendbeli kisebb lakosztály mellékhelyiségekkel, istálló, kocsiszin, az egész udvar letéglázva és csatornázva, jóvizű kút, szin, zabos kamara stb.

VIGYÁZAT!

Megyek már egy pár cipőt veszek
Klein Ferencné

U. v. Elfenbein Adolfnál
Simonffy-u. Bérház.

mert igazán mondhatom
sehol olyan jó és olcsó

cipőt nem kapni, mint nála.
Saját készítmény. Elnyúlhetetlen.
Olcsóbb mint bárhol.

Alsó-Józsán

Schvarcz Gyula léle 22 év óta fennálló vegyeskereskedés, korlátlan italmérés, mézárászok, 1100 □-öl jól kezelt, körülugasztott szőlő, jó pince, jégverem, táncsterem, fedett kuglizó és különféle melléképületekkel más vállalat miatt minden elfogadható árért eladó.

Iskola öltönyök
valamint férfi öltönyök a legolcsóbban
Grünfeld Adolf és Társánál

DEBRECZEN, kistemplom mellett, sarok bolt kaphatók.

Telefon 632. Alapított 1893 évben. Telefon 632.

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházának Debreczen, Piacz-utca, a főpostával szemben.

1909. Őszi és téli árjegyzék kivonata: 1909.

Felöltők	Gallérok	Costümök	Aljak
Színes angol hosszú 5.—	Női gallér hosszú 7.50	Angol kelme . . . 9.—	Angol alj . . . 4.—
Színes angol rövid 4.50	Női gallér rövid 6.—	Sima posztó hosszú kabát 20.—	Sima miederer . . 6.—
Sima posztó hosszú 12.—	Gyermek gallér csukly. 2.50	Angol hosszú befőtél 18.—	Divat kelme . . . 8.—
Sima posztó rövid 7.50	Gyermek gallér papíra 4.—	Sima finom kiállítás 32.—	Fekete miederer . 7.—

Remek választék blousokban.

Szolid olcsó árak.

Külön mérték osztály.

Előzékeny pontos kiszolgálás.

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” háziszappana.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Vaszerológályos, géplakatos és vasöntő tanoncok felvételnek Preisler Mór vasöntőde és gépgyárában, Posta kert 31. a Falk kefégyár mellett.

Bankhivatalnok, ki a könyvelésben és levelezésben jártas, a délutáni órákra (5-8-ig) bármely irodai munkára ajánlkozik, Czím a kiadóban.

Knnkaleányok felvételnek a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Eladó lódel must saját termés 100 hecto Rizling, Ezerjő, Molnár Lukácsnál Debreczenben.

Eladó bor, mult évi saját termés kitűnő Ezerjő, Rizling, Kővindika 200 hektó Molnár Lukácsnál Debreczenben értekezhetni Kossuth utcai üzletében

5 lóra való istálló tisztli lovak részére azonnal kiadó. Garai utca 16 szám.

Pörkölt kávé különlegességek, Bárkinék, bármely időszakban legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Telky-utca sarok

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádagos-utca 4. szám.

Noviny J. ógról beszél most mindenki, kinél árfelemelés nélkül csekély havi részletre kaphatók jégsekretynek, pénzsekretynek, gramafonok, gramafonlemezek, fényképező gépek, lát- és távcsövek. mindennemű fegyverek, mindenféle hangszerek. Helyi képviselő Schvarcz Dániel, a városházai szobában. Kérjen árjegyzéket Diacrétió biztosítva.

Uj rendszerű női-férfi divatárak és butoreladás. A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezhetheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavásznakban, saját készítésű Cloth és Caschmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Farkas Mihálynál Erőműfalván különféle festmények és hazafias képek igen olcsón kaphatók. Ugyanott különböző nagyságú boroshordók eladó.

Friss érkezésű csemege szőlő legolcsóbb napi árban kapható. Darvas Miksa szőlő kivitel Telefon 294.

Vendéglősök és szikvizgyárosok figyelmébe állandó szénsav raktár. Darvas Miksa. Telefon 294.

Vetni való kitűnő jó buza eladó Bethlen u. 14 szám Szép Józsefnél,

Jókarban levő függő lámpákat keresek megvételre. Czím a kiadóban.

Jókarban levő kopirprést veszek. Czím a kiadóhivatalban.

Saját termésű Boockay-kerti bor hordószámra eladó. Értekezhetni Poroszlav Lászlónál Hunyady-utca 8.

Lakás.

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel November 1-re kiadó Szeonenyi u. 27 sz. a Értekezhetni ugyanott az utcai lakásban

Különféle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Két nyes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, mincsealádi ügyekben. Krámer József.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! Szülők figyelmébe!

Ha a gyermekek részére olcsón, praktikus, iskolai, házi nagy alkalmi ruha kelméket akar vásárolni, úgy tekintse meg ez alkalommal dusan felszerelt raktárunkat. Felnőttek részére gyönyörű costum, pongyola, blouse és külön alj kelmék, minden hozzávaló belés és diszárak óriási választékban.

Nagyon jó kelmék házi ruhára . . . . .38 krtól.
Össze nem gyűrhető mintázott chevrot . . .64 „
Szép, div. angol kelmék costumre . . .98 „
Egész finom costum sima kelme . . .1.20 „
140 % valódi angol costum kelmék . . .2.48 „
1 vég elég jó vászon . . . . ., frt 4.24 „

Fegyhazi kötésű harisnyák. Csipkék, szallagok. Férfi, női és gyermek kész fehéreneműek. Érkező és kávé garniturok, törülközők, damasztok. Schiffonok, zephirek, mindenféle mosó áruk, különféle selymek gyönyörű választékban!

Saját készítésű paplanok már 2. frtól. Tömérdek maradék minden áron.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Czégtulajdonos: Molnár Lukács.

Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Urak figyeljenek!

A legszebb és legdivatosabb

ősz és téli öltönyöket

a legelőnyösebb feltételek mellett készíti

Tóth József

férfi szabó. Vár-utca 2. szám.

Ha a megrendelő fáradni nem akar, kérem értesíteni és mintával elmegegyek.

Tüzifa és Poroszköszén

legolcsóbb beszerzési helye

Hay Károly és fia

raktára.

Megrendelési iroda:

Széchenyi-utca 12. sz., a kir. tábla átellenében.

Raktár: a nagyvasút állomáson.

Telefon 276.

A feltaláló leányai

Kapható Iósa és Ióna gyógyszerkereskedésében, valamint minden gyógyszerüzletben és illatszerekkereskedésben

Szépsége érdekében

csinosan arra kell vigyázni, hogy szép puha, természetes és egészséges haját kapjon, mert valódi szépség korpás és zsirosan fényes haj által eltorzító és a kopasz fej épen csunya. Gondolja meg a dolgot és aszerint cselekedjék, azaz használja csakis az.

Uhlmann Peru Tannin vizet

Temérdek dicsérő elismerő levelet kaptunk 21 év óta, sőt a legnagyobb körökből is.

Zsiros hajnak vörös csomagolásban kérjünk. Száraz hajnak zöld csomagolásban kérjünk. Egyforma hatása, csak a száraz vagy zsiros hajnak épen jobban alkalmas. Üvegenként K. 2.50 és 5.-

Főraktár Ausztr. Magyarországnak:

— Vertriebsgesellschaft Wien, I., Karlsplatz 3. —

Szőnyeg. - Fűgöny. - Stores.

Bonnes Femes, Hencsertakaró

Ágy és asztalterítő. Flanell-

takaró. Paplan és matrác

nagy raktár

Donogán és Somossy

czégnél

Debreczen, Ristemplembazár.

Legbiztosabb szépítőszert a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitűntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztálanságai ellen. Egy tévely 1 kor, hozzá való „Fáy” szapan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyezaru” gyógyszerüzlet.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Debreceni Tisztviselők Önszegélyző Egyletének szabója.

Megérkeztek a

legdivatosabb férfi szövet ujdonságok őszi és téli idényre,

ugyszintén a Debreceni Tisztviselők Önszegélyző Egyletének mintagyűjteménye.

Szabó László férfi szabó — — — Széchenyi-utca 1. sz.

Legolcsóbb legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére. Ajánljuk:

Arc-krémek, Illatszerek, Hőlgyporok, Kölni vizek, Fogporok, Fogcrémek, Fogpaszták, Fogkelek, Szájvizek, Szappanok, Hajvizek, Szoba-illatok

KÖZPONTI DROGUERIA

DEBRECZEN, Placz-utca. — Városház épület.